



สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร  
 เลขที่รับ ๒๕๐๙/๒๕๖๖  
 วันที่ ๗ ก.พ. ๖๖  
 เวลา ๑๓.๕๖ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๕๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี  
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ณ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย  
 ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๕๕๘๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๖๑๕/๓๗ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖  
 และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้ส่งรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย  
 ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงการคลังได้เสนอผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวมาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตาม  
 สิ่งทีส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รับทราบผลการพิจารณารายงาน  
 ผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ  
 สภาผู้แทนราษฎร ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงการคลังส่งผลการพิจารณาในเรื่องนี้  
 ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐฎาจารย์ อนันตศิลป์)  
 เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานระเบียบวาระ  
 รับที่ ๕๗ / ๒๕๖๖  
 วันที่ ๕ / กพ. / ๖๖ เวลา ๑๕.๑๐ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒  
 รับที่ ๕๐ / ๒๕๖๖  
 วันที่ ๕ / กพ. / ๖๖ เวลา ๑๕.๑๐ น.

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๒๒ (เฉพาะ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (เฉพาะ)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

รับที่ ๑๗๐ / ๒๕๖๖  
 วันที่ ๕ / กพ. / ๖๖ เวลา ๑๕.๕๖ น.  
 สำนักงาน กกต. / ๒๒ / ๒๒

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๖๑๕/๓๗



กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๓ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย  
ของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๕๓๙ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนา  
ธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทยของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร  
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๔๑๗.๔/๒๘๒๗ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๕  
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ อก ๐๓๐๔/๗๙๑๖ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕  
และสำเนาหนังสือ ที่ อก ๐๓๐๔/๘๓๙๖ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕  
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๙.๒/๑๕๐๒๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอ  
รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ  
สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี  
มีคำสั่งให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหลักรับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการไปพิจารณา  
ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมสรุป  
ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี  
เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า ได้สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงมหาดไทย  
กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการคลัง เกี่ยวกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง  
การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทยของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อเสนอ  
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมสรรพสามิต

สำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการจัดเก็บภาษี ๑

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๕๖๐๐-๑๙ ต่อ ๕๒๑๒๑๖

สำเนาถูกต้อง

๕๓๗๒

(นางสาวนิศาชล ชนะภักดี)

นิติกร

การเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย  
ของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สมาผู้แทนราษฎร

๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมาย

๑.๑ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

กระทรวงการคลัง

๑. สินค้าสุราเป็นสินค้าที่ได้รับการควบคุมเป็นพิเศษเนื่องจากส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นนโยบายที่รัฐบาลทุกประเทศต่างถือปฏิบัติ โดยมาตรการควบคุมจะมีกลไกการกำกับดูแลจะแตกต่างกันตามบริบทของประเทศ สำหรับประเทศไทยการควบคุมสินค้าสุราเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมการผลิตให้มีมาตรฐานในด้านคุณภาพของสินค้าและลดการเข้าถึงการบริโภค กระทรวงการคลังได้กำหนดคุณสมบัติผู้ขออนุญาตผลิตสุราและหลักเกณฑ์ของโรงอุตสาหกรรมผลิตสุราเพื่อการควบคุมดูแลในด้านสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำให้มั่นใจว่าการเสียภาษีจะเป็นไปอย่างถูกต้องด้วย

๒. กระทรวงการคลังมีหลักการจัดเก็บภาษีที่สอดคล้องกับนโยบายสาธารณสุขและหลักสากล เพื่อควบคุมปริมาณการบริโภคสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพตลอดจนการลดโอกาสของเด็กและเยาวชนในการเข้าถึงสินค้าสุรา ซึ่งการจัดเก็บภาษีสุราจะมีการกำหนดอัตราภาษีสุราแต่ละชนิดที่แตกต่างกัน เนื่องจากสุราแต่ละชนิดมีกระบวนการผลิตและลักษณะทางกายภาพที่ต่างกัน แต่อยู่บนหลักความเท่าเทียม เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ โดยสินค้าสุราชนิดเดียวกันจะถูกจัดเก็บภาษีในอัตราเดียวกันไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการที่มีโรงงานขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ สุราที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้า แต่ภาระภาษีของสุราชนิดเดียวกันอาจไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับราคาขายปลีกและนำเข้า ขนาดของภาชนะบรรจุสุรา และความแรงแอลกอฮอล์ของสุรา ทั้งนี้ การศึกษาโครงสร้างภาษีสุราในต่างประเทศ พบว่ายังไม่มีประเทศใดที่จัดเก็บภาษีสุราทุกชนิดในอัตราต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ที่เท่ากันหรือมีอัตราภาษีสุราอัตราเดียว

กระทรวงมหาดไทย

ควรแก้ไขกฎหมายกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เกี่ยวกับเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตผลิตสุรา เช่น ทุนจดทะเบียนนิติบุคคล หรือการผลิตขั้นต่ำ เพื่อให้ผู้ประกอบการขนาดย่อมสามารถดำเนินการประกอบกิจการดังกล่าวได้ และยกเลิกข้อความในกฎหมายกระทรวงดังกล่าว มิให้นำกำลังแรงงานเครื่องจักรและจำนวนพนักงานมากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขอใบอนุญาตผลิตสุรา

กระทรวงอุตสาหกรรม

ความสอดคล้องระหว่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ กับพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ในประเด็นกำลังแรงงานเครื่องจักรและจำนวนพนักงาน ซึ่งนิยามคำว่าโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่งผลให้โรงอุตสาหกรรมผลิตสุราที่ใช้เครื่องจักรต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า และใช้คนงานต่ำกว่า ๕๐ คน ไม่เป็นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน จึงไม่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และอาจไม่จำเป็นที่จะต้องแก้ไขกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เนื่องจากการองค์ประกอบของโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานกำหนดประเด็นสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยเป็นสำคัญ แต่ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตอาจใช้องค์ประกอบอื่น ๆ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตามบริบทของกฎหมายนั้น ๆ ทั้งนี้ การกำหนดองค์ประกอบของโรงอุตสาหกรรมผลิตสุราตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตควรพิจารณาประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รวมทั้งผลกระทบต่อกฎหมายอื่น ๆ ประกอบด้วย

ทั้งนี้ จากความเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงมหาดไทย เห็นควรแก้ไขกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๐ เกี่ยวกับเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตผลิตสุราในประเด็นดังกล่าว ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ โดยยกเลิกกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบด้วยหลักการสำคัญคือ กำหนดให้มีใบอนุญาตผลิตสุราที่มีใช้เพื่อการค้า และใบอนุญาตผลิตสุราเพื่อการค้า สำหรับกรณีผลิตสุราเพื่อการค้าได้ยกเลิกทุนจดทะเบียนและกำลังการผลิตขั้นต่ำสำหรับสุราแช่ชนิดเบียร์ และสนับสนุนสุราชุมชนให้ขยายเป็นขนาดกลางได้ (ขนาดกลางคือ ตั้งแต่ ๕ แร่งมาแต่น้อยกว่า ๕๐ แร่งมา หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๗ คน แต่น้อยกว่า ๕๐ คน) โดยจะต้องเป็นโรงอุตสาหกรรมสุราแช่ชุมชนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และใช้เครื่องจักรต่ำกว่า ๕๐ แร่งมา หรือคนงานน้อยกว่า ๕๐ คน ซึ่งเห็นได้ว่ากฎกระทรวงดังกล่าวมีการแก้ไขหลักการสำคัญที่สอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงมหาดไทย

## ๑.๒ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

### กระทรวงสาธารณสุข

#### ๑) การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ได้เป็นการห้ามโดยสิ้นเชิง แต่สามารถกระทำได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งจะลดโอกาสในการที่ผู้ประกอบการรายใหญ่ใช้ต้นทุนจำนวนมากผลิตเนื้อหาโฆษณาให้เหนือกว่าผู้ประกอบการรายย่อยทำให้มีความเท่าเทียมในเนื้อหาของโฆษณา

#### ๒) การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมวันจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ไม่เห็นด้วยที่จะยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากมาตรการควบคุมวันและเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นมาตรฐานสากลที่มีการบังคับใช้ในหลายประเทศ และการงดขายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนาพุทธเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของสังคมไทยมาตั้งแต่ก่อนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

#### ๓) การแก้ไขบทบัญญัติห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

เจตนารมณ์ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะการขายทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย และลดผลกระทบจากการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยฝ่าฝืนข้อกำหนดในเรื่องวัน เวลา สถานที่ และวิธีการขายด้วย การใช้กฎหมายอื่นในการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียงอย่างเดียวจึงยังไม่สามารถควบคุมได้ครบถ้วน

#### ๔) การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับฉลากของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ผลิตสามารถให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นได้ โดยการแสดงข้อมูลดังกล่าวจะต้องเป็นธรรมต่อผู้บริโภคและไม่มีลักษณะที่เชิญชวนให้บริโภค หรืออวดอ้างสรรพคุณเพื่อคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของผู้บริโภค รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขเพื่อลดแรงจูงใจให้ซื้อ ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยพบว่าผู้พบเห็นภาพการ์ตูนบนฉลากมีความอยากซื้อเพิ่มขึ้น การกล่าวอ้างว่าภาพการ์ตูนไม่น่าจูงใจให้เด็กและเยาวชนบริโภค หรือใช้ภาพการ์ตูนเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เป็นข้อสังเกต ที่ไม่ได้วิเคราะห์ไปถึงเจตนารมณ์ทั้งหมดของประกาศฉบับนี้

๕) การแก้ไขบทบัญญัติการจำกัดสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการกำหนดสถานที่ห้ามขายเป็นมาตรการสากลที่บังคับใช้ในหลายประเทศ เป็นการลดความเสี่ยงในการเกิดอันตรายของผู้ดื่มในบางสถานที่ อีกทั้งยังเป็นการปกป้องคุ้มครองผู้ที่ไม่ดื่มไม่ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย

๖) การแก้ไขอำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎหมายลำดับรอง

ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกอนุบัญญัติเพิ่มเติมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ เพื่อให้สามารถพัฒนากฎหมายให้ทันต่อสภาวะการณ์ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม ซึ่งไม่ได้ให้อำนาจเกินขอบเขตแต่อย่างใด

๗) การแก้ไขสัดส่วนของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอให้มีผู้แทนจากผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปเป็นกรรมการในทุกระดับ เนื่องจากการกำหนดให้มีผู้ประกอบการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบาย ต้องคำนึงถึงเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และการแทรกแซงนโยบาย ซึ่งอาจทำให้เจตนาธรรมในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

๘) การแก้ไขบทบัญญัติซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

มาตรการภายใต้พระราชบัญญัติแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้แตกต่างกัน จึงเห็นว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ได้มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น และไม่จำเป็นต้องทบทวนความซ้ำซ้อนแต่อย่างใด

๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแก้ไขเชิงนโยบาย

กระทรวงมหาดไทย

การจัดสรรเงินที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรกำหนดสัดส่วนให้เหมาะสมโดยเฉพาะการอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องป้องกันและบำบัดโรค รวมทั้งดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับสาธารณสุข การเพิ่มสัดส่วนโดยจัดสรรเงินภาษีดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในการดำเนินกิจการด้านสาธารณสุขต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ และการจัดหารายได้ ฯลฯ โดยมีคณะกรรมการในการพิจารณากำหนดสัดส่วนงบประมาณต่าง ๆ ตามที่กำหนด และในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบนั้น ปัจจุบันกรมสรรพสามิตได้ดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตและบริการต่าง ๆ ที่อยู่ในการควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตเพื่อเป็นรายได้ให้กับรัฐ และในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนั้นพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีหน้าที่เสียภาษีเพิ่มขึ้นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับสินค้าหรือบริการตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่เกินร้อยละสิบของภาษี โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตส่งมอบเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นให้แก่กระทรวงมหาดไทยโดยหักค่าใช้จ่ายไว้ร้อยละห้าของเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นได้

### กระทรวงสาธารณสุข

๑) การจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เห็นด้วยกับการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ไม่เห็นด้วยกับการกล่าวอ้างว่ากฎหมายยังขาดความชัดเจน เนื่องจากแนวทางการตีความข้อกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการตีความโดยพิเคราะห์เจตนารมณ์ของกฎหมายพร้อมกับถ้อยคำในบทบัญญัติ ซึ่งสามารถตีความขยายความถ้อยคำได้

๒) การยกเลิกสินบนนำจับตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกสินบนนำจับ เนื่องจากการกำหนดให้มีเงินสินบนรางวัลมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแลการกระทำความผิดร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและไม่ขัดกับบทกฎหมายกระทรวงการคลัง

๓) การจัดตั้งสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไทย

ยังไม่สามารถให้ความเห็นได้ เนื่องจากยังไม่ได้รับข้อมูลในแง่องค์ประกอบ และพันธกิจของสถาบันดังกล่าว

๔) การจัดการกับภาษีเสริมบางรายการที่ไม่เหมาะสม

ไม่เห็นด้วยกับข้อสังเกตที่ว่า การกำหนดให้รายได้ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยมาจากภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเสนอให้มีการกำหนดสัดส่วนภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อการคัดกรอง บำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ที่มีความผิดปกติของพฤติกรรมดื่มสุราให้อยู่ในลำดับแรก ก่อนนำไปใช้ในการสนับสนุนองค์กรที่มีพันธกิจในการส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไทย

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๑๗.๔/๒๖๒๓

อธิบดี  
เลขที่รับ 1403  
วันที่ 26 ก.ค. 65  
เวลา 15.48 น.



รองปลัดฯ ภูมิศักดิ์  
ที่ 1295  
วันที่ 25 ก.ค. 65  
เวลา 10.52 น.

สป.ก. เลขรับ 17016  
24 ส.ค. 65 เวลา 14:54  
ที่ สธ0417.4/2827  
ลว 1/ ส.ค. 65  
ด่วนที่สุด



กระทรวงสาธารณสุข เลขรับ 18586  
วันที่ 26 ก.ย. 65  
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000 14 46

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย  
ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร

รองอธิบดี

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

เลขที่รับ 2223

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๖๑๕/๙๘๔๗ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

วันที่รับ 2 ก.ย. 65

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา

เวลา 09.41

เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย

จำนวน ๑๐ แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลัง ขอให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงาน  
ผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ  
สภาผู้แทนราษฎร เพื่อกระทรวงการคลังจะได้รวบรวมผล การพิจารณาการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว  
เสนอสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุข จึงขอส่งความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานผลการพิจารณา  
ศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร  
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธงชัย เลิศวิไลรัตนพงศ์)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ส่ง กรมสรรพสามิต

(นายภูมิศักดิ์ อรัญญาเกษมสุข)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายได้

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมควบคุมโรค

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๓๐๑๕

โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๓๐๓๕

ความเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงสาธารณสุข  
เกี่ยวกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย  
ของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่กระทรวงการคลังขอให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อกระทรวงการคลังจะได้รวบรวมผลการพิจารณาการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่อง ดังกล่าวเสนอสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป กระทรวงสาธารณสุขมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. สภาพปัญหา

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อสุขภาพของประชากร ทำให้เกิดโรค และการเจ็บป่วยมากกว่า ๒๓๐ ชนิด เช่น โรคตับ โรคไต โรคหัวใจ โรคหลอดเลือด โรคมะเร็ง การฆ่าตัวตาย และความรุนแรงต่าง ๆ<sup>๑</sup> และจากการรวบรวมงานวิจัยใน ๑๙๕ ประเทศในช่วง พ.ศ.๒๕๓๓ - ๒๕๕๙ พบว่าไม่มีระดับแอลกอฮอล์ใดเลย ที่จะสามารถบริโภคได้อย่างปลอดภัย<sup>๒</sup> ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะตัว ผู้ดื่มเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างที่ไม่ดื่มอีกด้วย ทั้งครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และคนอื่น ๆ ที่ไม่เคยรู้จัก เช่น การทำร้ายร่างกาย การลักทรัพย์หรือทำลายทรัพย์สิน การล่วงละเมิดคุกคามทางเพศ การเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ไปจนถึงภาระต่อผู้ที่ต้องมีส่วนในการบำบัดรักษา หรือทำงานชดเชย ซึ่งทำให้สูญเสีย ค่าใช้จ่าย สูญเสียงบประมาณทางเศรษฐกิจ<sup>๓</sup>

สำหรับในประเทศไทย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงอันดับแรกที่ทำให้เกิดภาระโรค มากที่สุดในเพศชาย และเป็นปัจจัยเสี่ยงอันดับ ๘ ของเพศหญิง ซึ่งก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ โรคตับ โรคหัวใจ ความผิดปกติทางจิต โรคมะเร็ง และโรคอื่น ๆ<sup>๔</sup> เมื่อคิดเป็นมูลค่าต้นทุนทางสังคมจากการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวม ๗.๖๘ หมื่นล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๙๓ ของมูลค่า GDP โดยต้นทุนส่วนที่คิด เป็นมูลค่ามากที่สุดในต้นทุนดังกล่าวคือ ต้นทุนจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรคิดเป็นมูลค่า ๖๕.๕๒ หมื่นล้านบาท รองลงมาได้แก่ ต้นทุนจากการขาดงานอันเกิดจากพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของแรงงานใน ประเทศไทย คิดเป็นมูลค่า ๕.๐๗ หมื่นล้านบาท<sup>๕</sup> ข้อมูลเหล่านี้เป็นเครื่องพิสูจน์ว่า ปัญหาจากเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ไม่ได้เป็นเพียงมายาคติ ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นอุตสาหกรรมสุราที่สร้างมายาคติเพื่อเบี่ยงเบน ประเด็นข้อเท็จจริงด้านลบของผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็น “ปัญหาเกิดจากคนกลุ่มน้อยที่ดื่มอย่างไม่รับผิดชอบ”

<sup>๑</sup> อรทัย วลีวงศ์, ๒๕๖๑, *สถานการณ์แอลกอฮอล์และสุขภาพของโลก*. ใน: ข้อเท็จจริงและตัวเลขเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑. สภาผู้แทนราษฎร และ สมสมร ชิตตระกูล (บรรณาธิการ). บริษัท สหมิตรพัฒนาการ พิมพ์ (๑๙๙๒), กรุงเทพฯ. ๕๖-๖๕.

<sup>๒</sup> GBD 2016 Alcohol Collaborators, 2018, *Alcohol use and burden for 195 countries and territories, 1990-2016: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2016*, Retrieved from [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)31310-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)31310-2/fulltext)

<sup>๓</sup> อรทัย วลีวงศ์, ทักษพล ธรรมรังสี, จินตนา จันทร์โคตรแก้ว. ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทยวารสารวิจัยระบบสาธารณสุข.ปีที่: ๘ ฉบับที่: ๒ เลขหน้า: ๑๑๑-๑๑๙ ปีพ.ศ.: ๒๕๕๗

<sup>๔</sup> สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ, *รายงานภาระโรคจากปัจจัยเสี่ยงของประชากรไทย พ.ศ. ๒๕๕๗*. บริษัท เดอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์, นนทบุรี. ๒๕๕๗.

<sup>๕</sup> ธัชพันธ์ โกมลไพศาล, ๒๕๕๘, *การศึกษาต้นทุนผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย: การพัฒนาไฟล์ต้นแบบในการประเมิน*. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <http://cas.or.th/cas/wp-content/uploads/2019/06/การศึกษาต้นทุนผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย.pdf>

“การสื่อสารการตลาดไม่ได้กระตุ้นการดื่ม แต่เป็นเพียงการให้ข้อมูลผู้บริโภคในการเลือกซื้อเท่านั้น” หรือ “การแก้ปัญหาต้องให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย”<sup>๖</sup>

ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ทำให้ตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความแตกต่างจากตลาดของสินค้าทั่วไป ในสินค้าทั่วไปผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการแข่งขันที่จะพัฒนาสินค้าให้มีราคาต่ำที่สุดและคุณภาพสูงสุด แต่สำหรับสินค้าที่เป็นสิ่งเสพติดที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกเชิงลบทั้งต่อผู้ดื่ม และบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง อรรถประโยชน์สูงสุดของสังคมจึงไม่ใช่การที่ผู้บริโภคได้สินค้าที่ดีที่สุดในราคาที่ถูกที่สุด เนื่องจากโดยทั่วไปต้นทุนของผลกระทบต่อสังคมดังกล่าวไม่ได้ถูกผนวกเป็นต้นทุนของผู้ผลิตหรือผู้บริโภคโดยอัตโนมัติ การสนับสนุนให้เกิดกลไกตลาดเสรีจะทำให้ผู้บริโภคมียานวนมากกว่าที่ควรจะเป็น สังคมจะต้องรับผลกระทบทางลบจากการบริโภคดังกล่าว ยังมีการแข่งขันสูงขึ้นคนที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดคือประชาชน ดังนั้นการควบคุมเพื่อปกป้องคุ้มครองประชาชนจึงจะเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐพึงระวังและให้ความสำคัญอย่างมาก

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นการปกป้องสุขภาพและสุขภาวะประชาชน ตลอดจนเป็นการปกป้องสิทธิเด็ก และการสร้างความสงบเรียบร้อยให้สังคม ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของภาครัฐในการเข้าไปแทรกแซงการทำกำไรของสินค้าที่ทำลายสุขภาพและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม ซึ่งบทบาทเหล่านี้สอดคล้องกับนโยบายในระดับสากลต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๗๓ (SDGs) เป้าหมายที่ ๓.๕: เสริมการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิดซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดและการใช้แอลกอฮอล์แบบอันตราย ซึ่งมีตัวชี้วัดที่ ๓.๕.๒ ได้แก่ การลดปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวประชากรต่อปี<sup>๗</sup> และจากเป้าหมายดังกล่าว องค์การอนามัยโลกได้กำหนดมาตรการสำคัญที่มีผลการวิจัยยืนยันถึงประสิทธิภาพ ๕ มาตรการด้วยกัน<sup>๘</sup> ซึ่งการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑ นั้น มีความสอดคล้องกับ ๒ ใน ๕ มาตรการนี้ ได้แก่ มาตรการสร้างความเข้มแข็งในการควบคุมและจำกัดการเข้าถึงทางกายภาพของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๒๗ - ๓๑ และมาตรการบังคับใช้กฎหมายห้ามหรือจำกัดการโฆษณา การให้ทุนอุปถัมภ์ และการส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๓๒

นอกจากนี้ ข้อมูลผลการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ และ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นช่วงก่อนการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่าความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรไทยอยู่ที่ ๓๒.๗% และ ๓๐.๐% ตามลำดับ ในขณะที่การสำรวจสองครั้งล่าสุด คือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ ความชุกของการดื่มลดลงมาอยู่ที่ ๒๘.๔% และ ๒๘.๐% ตามลำดับ<sup>๙</sup> ดังนั้นการกล่าวอ้างว่าการดื่มของคนไทยภายหลังจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ลดลงนั้น ไม่ได้ตั้งอยู่บนหลักฐานของข้อมูลเชิง

<sup>๖</sup> European Centre for Monitoring Alcohol Marketing. (2011). *THE SEVEN KEY MESSAGES OF THE ALCOHOL INDUSTRY* (pp. 1-16).

[https://eucam.info/wpcontent/uploads/2014/04/seven\\_key\\_messages\\_of\\_the\\_alcohol\\_industry.pdf](https://eucam.info/wpcontent/uploads/2014/04/seven_key_messages_of_the_alcohol_industry.pdf)

<sup>๗</sup> United Nations, 2022, *SDG Indicators Metadata repository*. Retrieved from <https://unstats.un.org/sdgs/metadata?Text=&Goal=3&Target=3>.

<sup>๘</sup> World Health Organization (WHO). 2018. *SAFER - alcohol control initiative* Retrieved from <https://www.who.int/initiatives/SAFER>

<sup>๙</sup> สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๔, *สรุปผลสำหรับผู้บริหารสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. ๒๕๖๔*. สืบค้นจาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/2564/070864.pdf>

ประจักษ์จากการสำรวจที่มีมาตรฐาน จึงเห็นได้ว่ากฎหมายควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์นั้นเป็นมาตรการที่จำเป็นสำหรับประเทศไทย และเป็นมาตรการที่เป็นสากล มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเป้าหมายในระดับนานาชาติ

ในส่วนการวัดประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น ก็ไม่สามารถวัดจากจำนวนคดีที่มีการกล่าวโทษในแต่ละมาตราได้ ควรวัดจากอัตราการกระทำความผิดที่ลดลงภายหลังจากการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายคือต้องการให้คนในสังคมประพฤติตนให้ถูกต้อง หากการมีจำนวนคดีเป็นจำนวนมากหรือน้อยแต่อย่างใด

## ๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อข้อเสนอที่เกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมาย

### ๒.๑ การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการโฆษณาเครื่องตีมแอลกอฮอล์

แม้ว่ามาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จะมีข้อกำหนดที่จำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพอยู่บางส่วน แต่ก็เป็นการจำกัดเสรีภาพภายในขอบเขตตามที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจกระทำได้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพ และเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค นอกจากนี้ยังจำกัดเสรีภาพเพียงเท่าที่จำเป็น มิได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบุคคลแต่อย่างใด และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐<sup>๑๐</sup>

ซึ่งการห้ามการโฆษณาเครื่องตีมแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๓๒ ไม่ได้เป็นการห้ามโดยสิ้นเชิง แต่สามารถกระทำได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งจะลดโอกาสในการที่ผู้ประกอบการรายใหญ่ใช้ต้นทุนจำนวนมากในการผลิตเนื้อหาของการโฆษณาให้เหนือกว่าผู้ประกอบการรายย่อย ทำให้มีความเท่าเทียมในเนื้อหาของโฆษณา ทั้งนี้ในกรณีของการนำเสนอเพื่อให้ความรู้กับประชาชนหรือนำเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์นั้น หากไม่มีถ้อยคำที่อวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ก็ไม่ถือว่าเป็นความผิด อย่างไรก็ตามในอีกกรณีหนึ่งที่ผู้ประกอบการรายใหญ่ปรับเปลี่ยนวิธีการทำการตลาดไปสู่ลักษณะวิธีการอื่นแทน เช่น การโฆษณาสินค้าอื่นที่ใช้เครื่องหมายทางการค้าในลักษณะใกล้เคียงกัน หรือการโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ ก็ควรมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อห้ามการโฆษณาในลักษณะดังกล่าวด้วยเพื่อแก้ปัญหาความได้เปรียบเสียเปรียบที่เกิดขึ้น มากกว่าที่จะให้มีการยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา ๓๒

ส่วนในประเด็นที่อัตราโทษปรับในความผิดตามมาตรา ๓๒ สูงกว่าความผิดฐานอื่นนั้น เนื่องจากไม่ต้องการที่จะให้ผู้ประกอบการสามารถใช้วิธีการผนวกค่าปรับเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการโฆษณา จนไม่อาจยับยั้งการกระทำความผิดได้ สำหรับในกรณีที่บุคคลทั่วไปที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์โพสต์รูปเครื่องตีมแอลกอฮอล์แล้วถูกดำเนินคดีนั้น เป็นความผิดฐานแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องตีมแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นตีมโดยตรงหรือโดยอ้อม โดยจะเห็นได้ว่านอกจากการแสดงชื่อหรือเครื่องหมายแล้ว ยังต้องมีการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจประกอบด้วยจึงจะครบองค์ประกอบของความผิด ซึ่งไม่ได้สามารถเกิดขึ้นกับบุคคลทั่วไปที่ไม่มีเจตนาได้โดยง่าย หากมีการปรับลดอัตราโทษปรับนี้ลง แม้จะจำเพาะสำหรับบุคคลทั่วไป ก็จะกลายเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ว่าจ้างบุคคลในการโฆษณาเพื่อลดต้นทุนโทษปรับลงได้ การแก้ไขปัญหาก็ควรเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหลีกเลี่ยงการแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องตีมแอลกอฮอล์เพื่อไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือของธุรกิจเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้

<sup>10</sup> คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒-๔/๒๕๕๕.

ส่วนในประเด็นปัญหาการตีความที่ได้กล่าวอ้างนั้น สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้มีการรวบรวมคำพิพากษาของศาลในหลายกรณี<sup>๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔</sup> รวมถึงความเห็นทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานิติศาสตร์ จากงานวิชาการต่าง ๆ<sup>๑๕ ๑๖ ๑๗</sup> มาใช้เป็นแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย และจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติงานการดำเนินคดีของพนักงานเจ้าหน้าที่<sup>๑๘</sup> อีกทั้งได้มีการจัดประชุมชี้แจงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายมาโดยตลอด จึงเห็นได้ว่าได้มีการแก้ไขปัญหาในประเด็นของการตีความนี้ไว้แล้ว

## ๒.๒ การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมวันจำหน่ายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

มาตรการควบคุมวันและเวลาขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เป็นมาตรการสากลที่มีการบังคับใช้ในหลายประเทศ เช่น นอร์เวย์ ฟินแลนด์ ไอร์แลนด์ หรือในบางรัฐของสหรัฐอเมริกา ซึ่งการงดขายหรือบริโภครีเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนาพุทธนั้นเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของสังคมไทยที่ทั้งผู้ประกอบการและประชาชนได้ถือปฏิบัติมาตั้งแต่ก่อนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ เนื่องจากความเชื่อทางศาสนาที่เห็นว่าวันพระใหญ่เป็นวันหนึ่งที่ควรถือโอกาสในการงดการบริโภครีหรือขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ การกำหนดมาตรการห้ามขายในวันสำคัญทางศาสนา ดังกล่าวจึงถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการลดการบริโภครีเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของประชาชนที่ยึดโยงกับความเชื่อด้านศาสนา และสังคมไทยให้การยอมรับ ซึ่งในศาสนาอื่นอย่างศาสนาคริสต์ก็มีการกำหนดวันห้ามขายตามวันสำคัญทางศาสนาในบางประเทศเช่นเดียวกัน เช่น การห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในวันขอบคุณพระเจ้า และวันคริสต์มาส ในรัฐเท็กซัส และจอร์เจียในประเทศสหรัฐอเมริกา สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์จึงไม่เห็นด้วยที่จะยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เห็นด้วยที่จะให้มีการกำหนดวันห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์เพิ่มเติมจากความเสี่ยงการเกิดอันตราย เช่น วันสงกรานต์ หรือวันปีใหม่ตามที่คณะอนุกรรมการได้เสนอ

## ๒.๓ การแก้ไขบทบัญญัติห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

เจตนารมณ์ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ห้ามขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ โดยวิธีการหรือในลักษณะการขายทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ภายใต้มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น นอกจากเพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้ง่ายแล้ว ยังมีเจตนารมณ์ในการลดผลกระทบอันเกิดจากการขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยฝ่าฝืนข้อกำหนดในเรื่องวัน เวลา สถานที่ และวิธีการขายอีกด้วย การใช้กฎหมายอื่นในการห้ามขายเครื่องตี้ม แอลกอฮอล์ให้กับเด็กและเยาวชนเพียงอย่างเดียว จึงยังไม่สามารถควบคุมได้ครบถ้วนตามเจตนารมณ์ของประกาศฉบับนี้

<sup>๑๑</sup> คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๑๘/๒๕๕๙.

<sup>๑๒</sup> คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๕๘/๒๕๖๑.

<sup>๑๓</sup> คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๒๔/๒๕๖๐.

<sup>๑๔</sup> สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์, ๒๕๕๖, *รวบรวมคำพิพากษาตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑* สืบค้นจาก <https://multi.dopa.go.th/criminal/news/download/124>

<sup>๑๕</sup> วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์, ๒๕๕๔, *การโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์*, นิตยสารสำนักงานศาลยุติธรรมดุลพาท เล่มที่ ๑ ปีที่ ๕๘.

<sup>๑๖</sup> บรรเจิด สิงคะเนติ, ม.ป.ป., *ความคิดเห็นต่อการกระทำผิดฐานโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑*, สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์.

<sup>๑๗</sup> แสง บุญเฉลิมวิภาส, ม.ป.ป., *การโฆษณาเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ปัญหาการตีความกฎหมาย*, สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์.

<sup>๑๘</sup> สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์, ๒๕๖๐, *คู่มือปฏิบัติงานการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑*. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, นนทบุรี. ๒๕๖๐.

ซึ่งในประเด็นของการห้ามขายให้เด็กและเยาวชนนั้น ข้อมูลจากงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่าปัจจุบัน เยาวชนยังคงสามารถเข้าถึงข้อมูลการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์ได้<sup>๑๙</sup> และยังคงสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์ได้สำเร็จ<sup>๒๐</sup> เนื่องจากระบบตรวจสอบการยืนยันตัวตนของผู้ซื้อ ณ ปัจจุบัน ยังไม่สามารถทำได้โดยสมบูรณ์ แต่อย่างไรก็ตาม ทางสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยินดีเปิดรับข้อเสนอแนะจากทั้งภาครัฐ ประชาชน และภาคเอกชน ในการพัฒนาระบบตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายต่อไป เช่น การตรวจสอบด้วยวิธีชีวมิติซึ่งเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานภาครัฐ

ส่วนในประเด็นการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อในวงกว้างเนื่องจากผลของการลดความยับยั้งชั่งใจ ทำให้ผู้ดื่มมีพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ สถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงเป็นสถานที่ในลำดับต้น ๆ ที่รัฐจะต้องปิดเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรค และถึงแม้จะมีการผ่อนปรนมาตรการหลังจากที่สามารถควบคุมโรคระบาดได้บ้างแล้ว การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ยังคงต้องมีการควบคุมต่อไปในช่วงแรกของการผ่อนปรน<sup>๒๑</sup> การยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะการขายทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๖๓ จะเป็นการลดประสิทธิภาพของการกำหนดมาตรการควบคุมโรคในภาวะฉุกเฉินของรัฐไม่ว่าจะเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคระบาดอื่น ๆ ในอนาคต

#### ๒.๔ การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับฉลากของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ภายใต้มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น ผู้ผลิตสามารถให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นได้ เช่น การให้ข้อมูลวัตถุดิบที่ใช้ผลิต แหล่งผลิต หรือปีที่ผลิต โดยการแสดงข้อมูลดังกล่าวนี้จะต้องเป็นธรรมต่อผู้บริโภค และไม่มีลักษณะที่เชิญชวนให้บริโภค หรืออวดอ้างสรรพคุณ เพื่อดึงดูดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของผู้บริโภค ให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอต่อการตัดสินใจ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขเพื่อลดการจูงใจให้ซื้อและเพื่อป้องกันการโฆษณา ส่งเสริมการขาย<sup>๒๒</sup> โดยข้อมูลจากงานวิจัยพบว่าผู้ที่พบเห็นภาพการ์ตูนเป็นสื่อปรากฏอยู่บนฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลา ๓ เดือน มีความอยากซื้อเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐.๘ และอยากดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๗.๖<sup>๒๓</sup> การกล่าวอ้างว่าการใช้ภาพการ์ตูนไม่น่าจูงใจให้เด็กและเยาวชนเลือกที่จะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการใช้ภาพการ์ตูนเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ จึงเป็นข้อสังเกตที่ไม่ได้วิเคราะห์ไปถึงเจตนารมณ์ทั้งหมดของประกาศฉบับนี้ เนื่องจากเจตนารมณ์ของประกาศฯ นั้นครอบคลุมไปถึงการลดแรงจูงใจให้ซื้อจากฉลากที่มีลักษณะที่เชิญชวนให้บริโภคอีกด้วย

<sup>๑๙</sup> Adam E. Barry et al., 2014, *Underage Access to Online Alcohol Marketing Content: A YouTube Case Study*, Retrieved from <https://academic.oup.com/alcalc/article/50/1/89/2888173>

<sup>๒๐</sup> Rebecca S. Williams and Kurt M. Ribis, 2012, *Internet Alcohol Sales to Minors*, Retrieved from <https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/1149402?resultClick=1>

<sup>๒๑</sup> ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๖)

<sup>๒๒</sup> ญ.อรรถัย วลีวงศ์, ๒๕๕๙, *ข้อมูลมาตรการฉลากคำเตือน และมาตรการกำหนดเนื้อหา รูปแบบ และเงื่อนไขของฉลากผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และโอกาสในการพัฒนากฎหมายฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย*, สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP). สืบค้นจาก <http://cas.or.th/cas/?p=5251>

<sup>๒๓</sup> ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาลังคมและธุรกิจ, มีนาคม ๒๕๖๐, *การสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็นต่อฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ : กรณีศึกษาตัวอย่างประชาชนใน ๑๖ จังหวัดทุกภูมิภาคทั่วประเทศ*

## ๒.๕ การแก้ไขบทบัญญัติการจำกัดสถานที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการกำหนดสถานที่ห้ามขายเป็นมาตรการสากลที่มีการบังคับใช้ในหลายประเทศ ซึ่งมาตรการนี้ไม่ได้มีเจตนารมณ์ในการลดความเสี่ยงในการเกิดอันตรายของผู้ดื่มในบางสถานที่เพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นการปกป้องคุ้มครองผู้ที่ไม่ดื่มไม่ให้ได้รับผลกระทบจากผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกด้วย ตัวอย่างจากเทศกาลสงกรานต์พบว่า คนไทยได้รับผลกระทบจากคนเมาในช่วงเทศกาลสงกรานต์เป็นจำนวนมาก ทั้งการพุดจาทะเลาะวิวาท การลวนลามทำอนาจาร การทะเลาะวิวาท ไปจนถึงการลักขโมยฉกชิงวิ่งราว และหากมีการห้ามขายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่เทศกาลจะช่วยลดปัญหาเหล่านี้ได้ และจะช่วยให้ผู้ร่วมงานรู้สึกสนุกและปลอดภัย<sup>๒๔</sup> ซึ่งแม้ข้อมูลการสำรวจจะยังพบการฝ่าฝืนกฎหมาย แต่การแก้ปัญหาก็ควรแก้ไข โดยพัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดการฝ่าฝืน มากกว่าที่จะแก้ไขบทบัญญัติให้สามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางสถานที่เป็นการเพิ่มเติม สำหรับมาตรการรณรงค์นั้นทางสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เห็นว่าควรดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน โดยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

## ๒.๖ การแก้ไขอำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎหมายลำดับรอง

เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้อำนาจรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติในการออกอนุบัญญัติเพิ่มเติมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ เพื่อที่จะสามารถพัฒนากฎหมายให้ทันต่อสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเกิดความยืดหยุ่นตามกาลเวลา เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม ซึ่งบทกฎหมายดังกล่าวไม่ได้เป็นการให้อำนาจเกินขอบเขตแต่อย่างใดเนื่องจากการออกอนุบัญญัติทุกฉบับต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์และขอบอำนาจของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไว้ อีกทั้งการออกอนุบัญญัติจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากหลากหลายกระทรวงร่วมกันพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นอีกด้วย

โดยบทอาศัยอำนาจในการออกอนุบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขาย ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๒๗ (๘) และมาตรา ๓๑ (๗) บทอาศัยอำนาจในการออกอนุบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดวันหรือเวลาห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๒๘ และบทอาศัยอำนาจในการออกอนุบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการหรือลักษณะห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๓๐ (๖) เป็นไปเพื่อให้มาตรการดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทันต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงและองค์ความรู้ด้านวิชาการที่มีการพัฒนาต่อยอดตลอดเวลา โดยเป็นวิธีการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งทางกายภาพ และทางเศรษฐศาสตร์ สอดคล้องกับคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก ในการป้องกันและลดอันตรายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงไม่เห็นด้วยในการยกเลิกอำนาจของรัฐมนตรีในการออกอนุบัญญัติเหล่านี้

## ๒.๗ การแก้ไขสัดส่วนของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและกำกับให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยไม่ก่อภาระเกินจำเป็นมาโดยตลอด โดยได้มีการเชิญภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑ รวมถึงมาตรการ

<sup>๒๔</sup> ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ, ๒๕๖๒, โครงการสำรวจความคิดเห็นต่อการจัดงานสงกรานต์ปลอดเหล้า, สืบค้นจาก <http://cas.or.th/cas/?p=7284>

ด้านอื่น ๆ <sup>๒๕ ๒๖ ๒๗</sup> จึงไม่เห็นด้วยตามที่กล่าวอ้างว่านโยบายที่ออกมาไม่ผ่านกระบวนการที่รอบด้านเพียงพอ อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมในบางกรณี เช่น การกำหนดให้มีผู้ประกอบการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายต้องคำนึงถึงเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) และพึงระวังเรื่องการแทรกแซงนโยบาย ซึ่งอาจทำให้เจตนาธรรมในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

ตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีผลกระทบต่อสุขภาพเช่นเดียวกัน มีการกำหนดหลักปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการแทรกแซงไว้ในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๕.๓ กำหนดหลักปฏิบัติให้กับภาคีอนุสัญญาเกี่ยวกับการป้องกันนโยบายในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบจากการแทรกแซงของผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมยาสูบไว้ด้วย <sup>๒๘</sup> จะเห็นได้ว่าการป้องกันการแทรกแซงนโยบายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นมาตรการที่เป็นสากลและเป็นสิ่งที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอให้มีผู้แทนจากผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปเป็นกรรมการในทุกระดับ

#### ๒.๘ การแก้ไขบทบัญญัติซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

เนื่องจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบในหลากหลายด้าน ก่อนที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ จึงมีการกำหนดมาตรการควบคุมไว้ในกฎหมายต่าง ๆ ภายใต้เจตนาธรรมหรือบริบทของกฎหมายนั้น ๆ จะสามารถกระทำได้ ซึ่งอาจยังไม่ครอบคลุมทุกมิติของการควบคุม ต่อมาจึงมีการตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมไว้โดยตรงเพื่อให้เกิดความครอบคลุม ซึ่งในการตรากฎหมายแต่ละฉบับย่อมมีหลักการและเหตุผล หรือเจตนาธรรมต่างกัน เช่น ประมวลกฎหมายอาญามีวัตถุประสงค์ในการป้องกันสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อย พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มุ่งให้ความคุ้มครองทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มุ่งควบคุมคุณภาพอาหาร เป็นต้น ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเจตนาธรรมเพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งสร้างความตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย มาตรการต่าง ๆ ภายใต้พระราชบัญญัติแต่ละฉบับจึงมีวัตถุประสงค์ในการใช้บังคับแตกต่างกัน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงเห็นว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ได้มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น และไม่เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนความซ้ำซ้อนกันกับกฎหมายอื่นแต่อย่างใด

<sup>๒๕</sup> สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, ๒๕๖๓, *ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*, สืบค้นจาก

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/1177520200302073540.pdf>

<sup>๒๖</sup> สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, ๒๕๖๔, *รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....*, สืบค้นจาก <https://ddc.moph.go.th/oabc/index.php>

<sup>๒๗</sup> สถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, ม.ป.ป., *รายงานผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อเอกสารวิชาการการปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับฉลากของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๒)*

<sup>๒๘</sup> World Health Organization (WHO), *Guidelines for implementation of Article 5.3 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control*, Retrieved from [https://www.who.int/fctc/guidelines/article\\_5\\_3.pdf](https://www.who.int/fctc/guidelines/article_5_3.pdf)

### ๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขเชิงนโยบาย

#### ๓.๑ การจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มีการรวบรวมคำพิพากษาของศาลในหลายกรณี<sup>๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒</sup> รวมถึงความเห็นทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานิติศาสตร์จากงานวิชาการต่าง ๆ<sup>๓๓ ๓๔ ๓๕</sup> มาใช้เป็นแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย และจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติงานการดำเนินคดีของพนักงานเจ้าหน้าที่<sup>๓๖</sup> อีกทั้ง ได้มีการจัดประชุมชี้แจงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายมาโดยตลอด จึงเห็นด้วยกับการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ไม่เห็นด้วยกับการกล่าวอ้างว่ากฎหมายยังขาดความชัดเจน และต้องอาศัยการตีความของเจ้าหน้าที่รัฐในหลายกรณี เนื่องจากแนวทางการตีความข้อกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการตีความภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย โดยพิเคราะห์เจตนารมณ์แห่งกฎหมายไปพร้อมกับถ้อยคำในบทบัญญัติซึ่งสามารถตีความขยายความถ้อยคำได้ トラบเท่าที่อยู่ภายใต้เจตนารมณ์แห่งกฎหมาย<sup>๓๗</sup>

#### ๓.๒ การยกเลิกสินบนนำจับตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประเทศไทยได้มีการกำหนดให้มีการหักเงินค่าปรับจากการกระทำความผิดไว้เป็นเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในกฎหมายหลายฉบับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการช่วยกันสอดส่องดูแลและดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้สิทธิในการหักเงินค่าปรับต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่กระทรวงการคลังได้ให้กรอบอำนาจไว้<sup>๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑</sup> ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการหักเงินค่าปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็มีแนวปฏิบัติเช่นเดียวกับกฎหมายอื่น ๆ<sup>๔๒ ๔๓ ๔๔</sup> ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและไม่ขัดกับบทกฎหมายกระทรวงการคลัง

<sup>๒๙</sup> อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๑, น. ๔

<sup>๓๐</sup> อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๒, น. ๔

<sup>๓๑</sup> อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๓, น. ๔

<sup>๓๒</sup> สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๔, น. ๔

<sup>๓๓</sup> วิฑูรย์ อั้งประพันธ์, อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๕, น. ๔

<sup>๓๔</sup> บรรเจิด สิงคะเนติ, อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๖, น. ๔

<sup>๓๕</sup> แสง บุญเฉลิมวิภาส, อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๗, น. ๔

<sup>๓๖</sup> สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ ๑๘, น. ๔

<sup>๓๗</sup> ฌภัทร ภูมิสันติ. ๒๕๖๐. การตีความแบบขยายความในกฎหมายอาญา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้นจาก <http://www.library.law.chula.ac.th/home/file.aspx?ID=950>

<sup>๓๘</sup> พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ มาตรา ๓๕ วรรคสอง และที่แก้ไขเพิ่มเติมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

<sup>๓๙</sup> ข้อบังคับเกี่ยวกับการหักเงินค่าปรับที่จะต้องนำส่งคลังไว้เป็นค่าสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และอาศัยข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

<sup>๔๐</sup> ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดประเภทและอัตราการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง (ฉบับที่ ๔)

<sup>๔๑</sup> ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนิน พ.ศ. ๒๕๔๖

<sup>๔๒</sup> ระเบียบกรมควบคุมโรคว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

<sup>๔๓</sup> คำสั่งกรมควบคุมโรคที่ ๑๐๗๑/๒๕๕๕ เรื่อง การมอบอำนาจในการหักค่าปรับและอนุมัติส่งจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ที่ได้ให้อำนาจไว้ อีกทั้ง กระบวนการบังคับใช้กฎหมายซึ่งรวมถึงการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็ดำเนินการภายใต้แนวทางเดียวกันโดยไม่มีภาระทำโดยอำเภอใจหรือเลือกปฏิบัติแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง<sup>๔๔</sup> แต่อย่างไรก็ดีกระบวนการทางคดีถือเป็นสิทธิของประชาชนในการตัดสินใจว่าจะเลือกเปรียบเทียบปรับเพื่อให้การดำเนินคดีอาญาสิ้นสุดลงหรือจะต่อสู้คดีในชั้นศาลไม่ต่างกับกฎหมายฉบับอื่น ทางสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงไม่เห็นด้วยในการยกเลิกสินบนนำจับตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

### ๓.๓ การจัดตั้งสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไทย

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เห็นด้วยกับการควบคุมคุณภาพของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีมาตรฐาน และสนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีมาตรฐาน ความสะอาด และคุณภาพ แต่สำหรับการจัดตั้งสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไทยนั้น ยังไม่สามารถให้ความเห็นได้ว่าเห็นด้วยหรือไม่ เนื่องจากยังไม่ได้รับข้อมูลในแง่องค์ประกอบ และพันธกิจของสถาบันดังกล่าว

### ๓.๔ การจัดการกับภาษีเสริมบางรายการที่ไม่เหมาะสม

ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท) มีรายได้มาจากการจัดเก็บเงินบำรุงองค์การจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยสุราและกฎหมายว่าด้วยยาสูบ เพื่อให้องค์การมีรายได้ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา ๗<sup>๔๕</sup> ซึ่งได้กำหนดไว้มากกว่าการชดเชยการโฆษณาผ่านสื่อสาธารณะของบริษัทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ผลิตรายการทางด้านข่าวสาร สาระประโยชน์ทางการศึกษา และสาระบันเทิง ที่มีสัดส่วนอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพสูง ทางสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงไม่เห็นด้วยกับข้อสังเกตที่ว่ากำหนดให้รายได้ของ ส.ส.ท. มาจากภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขอเสนอให้มีการกำหนดสัดส่วนที่ชัดเจนของภาษีที่ได้จากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบเพื่อนำไปใช้ในการควบคุมและลดผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบนอกเหนือไปจากการสนับสนุนกองทุนหรือองค์การเฉพาะในภาพรวม ตัวอย่างเช่น ในเรื่องการให้บริการผู้ที่มีความผิดปกติของพฤติกรรมดื่มสุราจากผลการสำรวจระดับชาติในประชากรไทยอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบความชุกของผู้ที่มีความผิดปกติของพฤติกรรมดื่มสุรา ร้อยละ ๕.๓ ประมาณการเป็นจำนวน ๒.๗ ล้านคน โดยเป็นผู้ดื่มสุราแบบมีปัญหา ๑.๘ ล้านคน และดื่มแบบติด ๐.๙ ล้านคน แต่มีเพียงร้อยละ ๑.๖ เท่านั้นที่รายงานว่าจะเข้ารับบริการใด ๆ จากบุคลากรสุขภาพในช่วง ๑๒ เดือนที่ผ่านมา<sup>๔๖</sup> อันเนื่องมาจากการขาดงบประมาณสนับสนุนที่จำเพาะต่อประเด็น

<sup>๔๔</sup> ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ตามพระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๗

<sup>๔๕</sup> สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ ๑๘*, น. ๔

<sup>๔๖</sup> พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

<sup>๔๗</sup> พันธุ์ภา กิตติรัตน์ไพบูลย์, นพพร ดันดิรังสี, วรพรรณ จุฑา, อธิป ตันอารีย์, ปทานนท์ ขวัญสนิท, สาวิตรี อัจฉางค์กรชัย.

*ความชุกของโรคจิตเวชและปัญหาสุขภาพจิตของคนไทย: การสำรวจระดับชาติของสุขภาพจิตระดับชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖*

[Prevalence of mental disorders and mental health problems: Thai national mental health survey 2013].

วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. ๒๕๖๐;๒๕(๑):๑-๑๙.

โดยในปัจจุบันงบประมาณในการคัดกรอง บำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ที่มีความผิดปกติของพฤติกรรมติ่มสุรา จะใช้งบประมาณในภาพรวมของประเทศ ได้แก่ สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สิทธิประกันสังคม และสิทธิเบิกจ่ายตรงโดยกรมบัญชีกลาง ซึ่งไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากภาษีเครื่องติ่ม แอลกอฮอล์โดยตรงเลย และในบางกรณี เช่น ค่าใช้จ่ายในการคัดกรองและบำบัดเบื้องต้นสำหรับสิทธิเบิกจ่าย ตรงจะไม่ถือว่าเป็นการรักษาพยาบาลจึงไม่สามารถเบิกได้ โดยจะต้องเป็นกรณีที่ผู้ป่วยที่ติดแอลกอฮอล์เกิดการ เจ็บป่วย จากการติดแอลกอฮอล์ และแพทย์ได้ดำเนินการรักษาโรคหรืออาการผิดปกติของร่างกายเท่านั้น ค่ารักษา ที่เกิดขึ้นจึงจะสามารถนำมาเบิกจ่ายได้ ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานคัดกรองบำบัด และฟื้นฟูสภาพ ผู้ที่มีความผิดปกติของพฤติกรรมติ่มสุราทั้งหมดนี้ แม้กระทั่งกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพซึ่งได้รับเงินบำรุง จากภาษีเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ก็ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้ได้ เนื่องจากไม่ได้อยู่ในวัตถุประสงค์ ของกองทุน<sup>๔๔</sup> จึงขอเสนอให้มีการกำหนดสัดส่วนภาษีเครื่องติ่มแอลกอฮอล์เพื่อการคัดกรอง บำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ที่มีความผิดปกติของพฤติกรรมติ่มสุราให้อยู่ในลำดับแรก ก่อนที่จะนำไปใช้ในการสนับสนุน องค์กรที่มีพันธกิจในการส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมเครื่องติ่มแอลกอฮอล์

<sup>๔๔</sup> พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ ,มาตรา ๕

อธิบดี  
เลขที่รับ 1408  
วันที่ 26 ส.ค. 65  
เวลา 15.52 น.



รองปลัดฯ ภูมิศักดิ์  
รับที่ 1293  
วันที่ 20 ส.ค. 65  
เวลา 15.59 น.

สน.พท. เลขรับ 16991  
24 ส.ค. 65 เวลา 14:18  
ที่ ออ0304/7916  
ลว 18 ส.ค. 65



ที่ ออ ๐๓๐๔/๗๙๑๖  
รองอธิบดี  
เลขที่รับ 2190  
วันที่รับ 30 ส.ค. 2565  
เวลา 11:47

กระทรวงอุตสาหกรรม เลขรับ 18585  
วันที่ 26 ส.ค. 65  
ถนนพระรามที่ ๖ แขวงทุ่งพญาไท  
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม  
สุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๖๑๕/๔๘๔๘ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลัง ขอให้ กระทรวงอุตสาหกรรม เสนอความเห็นและ  
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของ  
คณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่ารายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนา  
ธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร มีวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่ง  
เพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑  
ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ในบทนิยามของโรงงานที่กำหนดนิยาม  
ของโรงงานไว้ว่า โรงงาน หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ ที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕๐ แรงม้า  
หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม  
เพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกระทรวง  
อุตสาหกรรมมีความเห็นดังนี้

๑. ผลของ พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังกล่าว ส่งผลให้กิจการที่ผลิตสุรา  
ที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า และใช้คนงานต่ำกว่า ๕๐ คน  
ไม่เป็นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานอีกต่อไป และไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานทั้งสิ้น

๒. การที่กฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตมีข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับโรงอุตสาหกรรมผลิตสุรา  
ที่ใช้เครื่องจักรต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า และใช้คนงานต่ำกว่า ๕๐ คน จึงไม่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และ  
ไม่มีประเด็นเรื่องความไม่สอดคล้องระหว่างกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตแต่อย่างใด

๓. ส่วนการจะแก้ไขกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยโรงงาน  
ในประเด็นดังกล่าวเห็นว่าอาจไม่จำเป็น เพราะการกำหนดองค์ประกอบของโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน  
เป็นประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยเป็นสำคัญ จึงต้องใช้องค์ประกอบเรื่องเครื่องจักรและคนงาน  
แต่ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตอาจใช้องค์ประกอบอื่นๆ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาโดยไม่ยึดติด  
กับเครื่องจักรและคนงานก็ได้ โดยพิจารณาตามบริบทของกฎหมายนั้นๆ

๔. อย่างไรก็ตาม...

๔. อย่างไรก็ดี การกำหนดองค์ประกอบของโรงอุตสาหกรรมผลิตสุราตามกฎหมายว่าด้วย  
ภาษีสรรพสามิตก็ควรพิจารณาประเด็นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รวมทั้งผลกระทบต่อ  
กฎหมายอื่นๆ เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

กษ ก

(นายกอบชัย สังสิทธิสวัสดิ์)  
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

กรมโรงงานอุตสาหกรรม  
กองบริการงานอนุญาตโรงงาน ๒ ส่วนที่ ๒  
โทร. ๐ ๒๔๓๐ ๖๓๐๖ ต่อ ๑๕๐๓  
โทรสาร ๐ ๒๔๓๐ ๖๓๐๖ ต่อ ๑๕๙๙  
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@diw.mail.go.th

ซึ่ง กรมสรรพสามิต

๒๕๖๕

(นายภูมิศักดิ์ อรัญญาเกษมสุข)  
รองปลัดกระทรวงการคลัง  
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายได้  
ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง

รายนามที่ได้รับ  
รับที่ 1410  
วันที่ 7 ก.ย. 65  
เวลา 15.20 น.

ส.บ.ก. เลขบ 18135  
7 ก.ย. 65 เวลา 13:04  
ที่ อก 0304/8396  
ลว 31 ส.ค. 65

6 ก.ย. 65 เวลา 11:39  
ที่ อก 0304/8396  
ลว 31 ส.ค. 65



ที่ อก ๐๓๐๔/ ๘๓๗๖

อธิบดี

เลขที่รับ 1531  
วันที่ 12 ก.ย. 65  
เวลา 13.44 น.

กระทรวงอุตสาหกรรม

เลขที่ 3080

๒๑.๘.๖๕

ถนนพระรามที่ ๖ แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

เลขรับ 19873  
วันที่ 9 ก.ย. 65  
เวลา 17.50

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๑๖๕๔๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้ กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่ารายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร มีวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ในบทนิยามของโรงงานที่กำหนดนิยามของโรงงานไว้ว่า โรงงาน หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ ที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ ๕๐ แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม เพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกระทรวงอุตสาหกรรมมีความเห็นดังนี้

๑. ผลของ พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังกล่าว ส่งผลให้กิจการที่ผลิตสุราที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า หรือกำลังเทียบเท่าต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า และใช้คนงานต่ำกว่า ๕๐ คน ไม่เป็นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานอีกต่อไป และไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานทั้งสิ้น

๒. การที่กฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตมีข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับโรงอุตสาหกรรมผลิตสุราที่ใช้เครื่องจักรต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า และใช้คนงานต่ำกว่า ๕๐ คน จึงไม่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และไม่มีประเด็นเรื่องความไม่สอดคล้องระหว่างกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตแต่อย่างใด

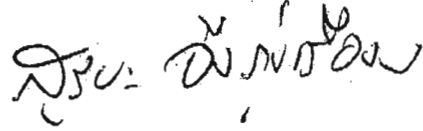
๓. ส่วนการจะแก้ไขกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยโรงงานในประเด็นดังกล่าวเห็นว่าอาจไม่จำเป็น เพราะการกำหนดองค์ประกอบของโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเป็นประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยเป็นสำคัญ จึงต้องใช้องค์ประกอบเรื่องเครื่องจักรและคนงาน แต่ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตอาจใช้องค์ประกอบอื่นๆ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาโดยไม่ยึดติดกับเครื่องจักรและคนงานก็ได้ โดยพิจารณาตามบริบทของกฎหมายนั้นๆ

๔. อย่างไรก็ตาม...

๔. อย่างไรก็ดี การกำหนดองค์ประกอบของโรงอุตสาหกรรมผลิตสุราตามกฎหมายว่าด้วย  
ภาษีสรรพสามิตก็ควรพิจารณาประเด็นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รวมทั้งผลกระทบต่อ  
กฎหมายอื่นๆ เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



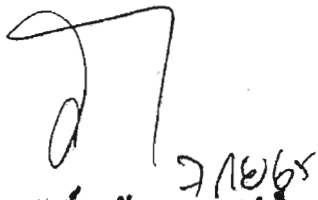
(นายสุริยะ จีรุงเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

กรมโรงงานอุตสาหกรรม  
กองบริการงานอนุญาตโรงงาน ๒ ส่วนที่ ๒  
โทร. ๐ ๒๔๓๐ ๖๓๐๖ ต่อ ๑๕๐๓  
โทรสาร ๐ ๒๔๓๐ ๖๓๐๖ ต่อ ๑๕๙๙  
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@diw.mail.go.th

ส่ง กรมสรรพสามิต

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง  
เพื่อโปรดดำเนินการต่อไป



(นายภูมิศักดิ์ อรัญญาเกษมสุข)  
รองปลัดกระทรวงการคลัง  
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายได้  
ผู้บัญชาการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง



(นายอารักษ์ โพธิ์ทัต)  
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง  
๖ ก.ย. ๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๙.๒/๑๕๐๒๕

อิลิปต์  
 เลขที่รับ 1610  
 วันที่ 26 ก.ย. 65  
 เวลา 13.50 น.



รองปลัดฯ ภูมิศักดิ์  
 รับที่ 1494  
 วันที่ 20 ก.ย. 65  
 เวลา 15.04 น.

เป.กค. เลขรับ 19128  
 20 ก.ย. 65 เวลา 11:28  
 คัมพ0819.2/15025  
 กว 5 ก.ย. 65  
 วัฒนธรรม  
 QR Code

กระทรวงมหาดไทย  
ถนนอักษณางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง การเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย  
ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร

กรมสรรพสามิต  
 เลขรับ 21032  
 วันที่ 26 ก.ย. 65  
 เวลา 10.30

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๖๑๕/๙๘๔๖ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ตามที่ กระทรวงการคลังขอให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากการสนับสนุนให้มีการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมสุราไทย ซึ่งการผลิตสุราไทย (สุราพื้นบ้าน) เป็นการส่งเสริมการใช้ผลิตผลทางการเกษตร การอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์สุราพื้นบ้านของท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ประชาชนประกอบกิจการดังกล่าวได้อย่างหลากหลาย โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

๑. สมควรแก้ไขกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เกี่ยวกับเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เงื่อนไขในเรื่องทุนจดทะเบียนนิติบุคคล หรือกำหนดเงื่อนไขในการผลิตขั้นต่ำ เพื่อให้ผู้ประกอบการขนาดย่อมสามารถดำเนินการประกอบกิจการดังกล่าวได้ และพิจารณายกเลิกข้อความในกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๐ ในเรื่องประเด็นมิให้นำกำลังแรงม้าเครื่องจักรและจำนวนพนักงานมากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอรับอนุญาต (โรงอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตสุราแช่และสุรากลั่น ต้องใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้า หรือใช้คนงานน้อยกว่าเจ็ดคน หรือกรณีใช้เครื่องจักรและคนงานเครื่องจักรต้องมีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้า และคนงานต้องน้อยกว่าเจ็ดคน) ตามความเห็นของคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร
๒. กรณีการจัดสรรเงินที่ได้จากการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสม โดยเฉพาะการอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องป้องกันและบำบัดโรค รวมทั้งการดำเนินกิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุข การเพิ่มสัดส่วนโดยจัดสรรเงินภาษีดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในการป้องกันและรักษาโรค รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุขต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ตั้ง กรมสรรพสามิต

(นายภูมิศักดิ์ อธิญาเกษมสุข)  
 รองปลัดกระทรวงการคลัง  
 หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายได้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)  
 ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงการคลัง  
 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น  
 กองสาธารณสุขท้องถิ่น  
 โทร. ๐-๒๒๕๑-๗๒๒๕  
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th